

SVENLJUNGA
KOMMUN

riktlinje

Riktlinjer för investeringar

Beslutat av	Kommunfullmäktige
Beslutandedatum	2024-09-16, § 112
Ansvarig	Ekonomichef och Investeringsansvarig
Revideras	Vid behov
Följas upp	Vid behov

Innehållsförteckning

Inledning	3
Vad är en investering?	5
Redovisning.....	6
Investeringskategori.....	9
Beräkning av investeringsutrymme	10
Budget.....	10
Uppföljning och slutredovisning	15
Avyttring av anläggningstillgång	18
Bilaga 1 – Avskrivningstider	19
Bilaga 2 - Komponentavskrivning.....	22

Inledning

Alla investeringar i kommunen och dess helägda bolag ska bygga på grundprincipen att de framtida kostnader som investeringen leder till, det vill säga kapital-, drift och underhållskostnader eller hyreskostnader, står i rimlig proportion till värdet och nyttan för medborgarna och verksamheten. Investeringsprocessen och de redovisningsprinciper som används för anläggningstillgångar bidrar till god ekonomisk hushållning och en långsiktigt hållbar ekonomi, där varje generation av invånare bär kostnaderna för den service som de själva konsumerar.

Nämnd som har behov av investeringar ansvarar för att investeringen planeras in i kommande budget. Utrymme för kapitalkostnader och eventuellt ökade driftskostnader i övrigt skapas genom minskade avskrivningar, besparingar och prioriteringar inom tilldelade ramar. Beslutsunderlaget ska tydligt klarlägga lönsamheten i planerade investeringar eller vilka andra effekter investeringen avser att åstadkomma. I vissa fall kan kapitalkostnader kompenseras. Beslut om detta fattas i samband med budgeten. Kapitalkostnader till följd av nya exploateringsområden kompenseras alltid.

Riktlinjerna följer lagen om kommunal bokföring och redovisning samt normeringar om god redovisningssed enligt Rådet för kommunal redovisning (RKR).

Syfte

Dessa regler och riktlinjer för redovisning, beslutsfattande och handläggning av anläggningstillgångar (investeringar) inom Svenljunga kommuns verksamhet syftar till att skapa effektivitet i ekonomisk planering, uppföljning samt förtydliga beslutsprocessen, roller, ansvar och befogenheter i arbets- och beslutsprocessen.

Detta styrdokument gäller som komplement till Strategi för mål- och resultatstyrning med tillhörande Rutin för mål- och resultatstyrning (även kallat "styrmodellen") samt styrdokumentet "Samverkansprocess mellan hyresvärd och hyresgäst".

Finansiella mål

Kommunfullmäktiges finansiella mål styr till stor del investeringarnas storlek och omfattning. Kommunens finansiella mål utgår från tre aspekter:

- Det finansiella resultatet
- Kapacitetsutvecklingen

- Riskförhållanden

Investeringsvolymen påverkar indirekt målen inom alla aspekter, men påverkas direkt av aspekten kapacitet, där ingår soliditetsutveckling, resultat och låneskuldens storlek.

Samverkan mellan Svenljunga kommun och Svenljunga Verksamhetslokaler AB

Svenljunga Verksamhetslokaler AB (SVLAB) äger och förvaltar kommunala verksamhetslokaler. Bolaget skall tillhandahålla alla lokaler till kommunen om inte synnerliga skäl föranleder annat. Det innebär all nybyggnation, inköp och hyra av lokal.

Detta styrdokument gäller även SVLAB.

Formerna för samverkan mellan Svenljunga Verksamhetslokaler AB och Svenljunga kommun regleras i styrdokumentet "Samverkansprocess mellan hyresvärd och hyresgäst". Det löpande arbetet kring lokalförsörjningen samordnas genom Lokalgruppen, som består av representanter för samtliga förvaltningar och Svenljunga Verksamhetslokaler AB.

Investeringsprojekt för ombyggnad och nybyggnad av lokaler tas med i Svenljunga Verksamhetslokaler ABs budget. Projekten ska grundas på behov fastställda av berörd förvaltning och ha beretts i Lokalgruppen.

Investeringar i Svenljunga Verksamhetslokaler AB

SVLAB omfattas av kommunens styrmodell och ingår därmed i processen för investeringsbudgeten. Kommunfullmäktige fastställer bolagets investeringsbudget och eventuella förändringar under året.

Vid ombyggnader och nybyggnader i lokaler gäller att Svenljunga verksamhetslokaler AB ansvarar för investeringen efter beställning av berörd nämnd. Lokalkostnaden (lokalhyran) betalas av den nämnd som ska nyttja lokalerna.

Berörd verksamhet som gjort beställning för projektering har betalningsansvar även för de projekteringskostnader som uppstår om investeringen inte genomförs.

Vad är en investering?

Anläggningstillgång

En investering är en kapitalsatsning som får konsekvenser under en längre tid. En investering tas upp som anläggningstillgång i balansräkningen och skrivs av under nyttjandetiden. En anläggningstillgång är en tillgång som är avsedd för stadigvarande bruk.

För att anskaffning av en tillgång ska klassificeras som en investering ska följande kriterier vara uppfyllda:

- En tillgång som har en nyttjandeperiod som överstiger 3 år.
- Värdet på tillgången ska uppgå till ett väsentligt belopp. Med väsentligt belopp i Svenljunga kommun menas att utgiften ska överstiga 1,5 prisbasbelopp, exklusive moms.
- Enskilda mindre omfattande inventarier kan klassas som investering om de tillsammans uppfyller kriterierna ovan, har funktionellt samband och har förvärvat för att användas tillsammans som en enhet. Detta gäller t.ex. möbelinköp och datorinvesteringar.
- Reinvestering, utbyte av uttjänt komponent i enlighet med komponentavskrivning, kan räknas som investering om övriga kriterier är uppfyllda.
- IT-system ska vara kompletta installationer där inköpsutgiften betalas i anslutning till installation och driftsättning. Utbildning och löpande licens- och supportkostnader kan aldrig ingå i investeringsutgiften.

Anskaffningar som inte utgör investering är en driftskostnad.

Inventarier

Med inventarier avses datorer och datorutrustning, maskiner, fordon och möbler mm.

Reinvestering

Åtgärder som syftar till att vidmakthålla en anläggnings tekniska- och funktionella status, är en reinvestering.

Är komponenten som ska reinvesteras inte helt avskriven ska det kvarvarande värdet skrivas ner eller utrangeras. Kostnaden är resultatpåverkande.

Redovisning

Exploatering

Med exploateringsverksamhet avses åtgärder för att anskaffa, förädla och iordningställa kommunens mark för infrastruktur (till exempel gator, parker och VA) samt områden för bostäder eller verksamhet. Exploateringsfastigheter som är avsedda att avyttras, klassificeras som omsättningstillgång.

Exploateringsredovisning förutsätter en mängd ställningstaganden. Till exempel syftet med exploateringen, uppdelning av tillgång utifrån syftet, vilka kostnader som ska ingå, anskaffningskostnader, gemensamhetsanläggningar, gatukostnad och tidsplan.

Anskaffningsvärde

Huvudregeln vid värdering av anläggningstillgångar är att de ska tas upp till belopp motsvarande utgifterna för tillgångens förvärv eller tillverkning. I anskaffningsvärdet ska samtliga utgifter vid förvärvet eller tillverkningen inräknas. Indirekta kostnader som administration och projektering ska ingå i anskaffningsvärdet om de är direkt hänförliga till anskaffningen.

Avskrivning och aktivering

Anläggningstillgångar som fortlöpande minskar i värde ska årligen belastas med värdeminskning, dvs. avskrivningar. Avskrivningen ska baseras på anskaffningsvärdet för respektive tillgång. Offentliga investeringsbidrag och anslutningsavgifter ska reducera anläggningstillgångarnas värde, i samma takt som anläggningen skrivs av.

En tillgång består av komponenter. Avskrivningen baseras på respektive komponents nyttjandeperiod i stället för tillgångens nyttjandeperiod som helhet. Varje avgränsat anläggningsobjekt/komponent ska särbehandlas. En uppdelning av anläggningstillgångar per objekt/komponent är därför nödvändig. Avskrivning ska göras från den tidpunkt tillgången tas i bruk.

För tillgångar med ett bestående värde görs ingen avskrivning. Exempel på sådana tillgångar är mark och viss typ av konst. Mark förutsätts ha en obegränsad nyttjandeperiod och ett bestående värde. Om en fastighet som förvärvas består av både mark och byggnad fördelas inköpsvärdet på mark och byggnad genom

proportionering utifrån till exempel taxeringsvärdet eller råmarkspris. Även lagfartskostnad ska fördelas på mark och byggnad.

Pågående arbeten särredovisas i balansräkningen.

Bedömning av avskrivningstider

Nyttjandeperioden utgör grunden för bedömningen av avskrivningstidens längd i enlighet med de gällande rekommendationerna.

Bedömning av nyttjandeperiod görs i samråd av personal med teknisk kompetens inom aktuellt område tillsammans med ekonomienheten.

De vanligaste tillämpade avskrivningstiderna finns i bilaga 1 och 2.

Delaktivering av projekt

Ett investeringsprojekt kan ofta bestå av flera olika etapper eller delprojekt, där respektive del, självständigt uppfyller kraven på aktivering, till exempel ledningssanering ovidkommande vatten. En etapp består då av olika delprojekt som ingår i ett samlat investeringsprojekt. Efterhand som de olika delprojekten slutförs ska de aktiveras som självständiga investeringsprojekt.

Ändring av avskrivningsplan

Om en tillgång uppenbarligen är tillräckligt avskriven kan det vara lämpligt att avbryta eller modifiera avskrivningsplanen. Ett exempel kan vara att nyttjandetiden för en anläggning är betydligt längre än vad som antogs när avskrivningsplanen ursprungligen gjordes. En värdestegring av en tillgång är dock inte någon godtagbar grund för att avbryta eller modifiera avskrivningsplanen för en tillgång som har en begränsad nyttjandetid.

Nedskrivning och utrangering

Bedömning av nedskrivningsbehov och utrangering ska ske inför årsbokslut. Utrangering kan bli aktuellt genom att tillgångar tas ur bruk och bedöms sakna värde vid en framtida avyttring.

Nedskrivning av anläggningen kan bli aktuellt om anläggningen har ett lägre värde än bokfört värde.

Ofta blir en nedskrivning aktuell då beslut fattas om nedläggning eller att tillgången inte används längre och beslut har fattats om att avveckla tillgången. Bedömning av nedskrivningsbehov görs i dialog med Investeringsansvarig och Ekonomichef. Nedskrivning och utrangering redovisas i not till balansräkningen.

Internränta

Internränta ska beräknas årsvis på anläggningarnas bokförda värden. Internräntan utgörs av den av Sveriges kommuner och regioner (SKR) årligen rekommenderade internräntan för varje enskilt år. För affärsverksamheterna beräknas internräntan, den så kallade VA-räntan, utifrån kommunens och Svenljunga Verksamhetslokaler ABs genomsnittliga låneränta per år.

Investeringsredovisning

Alla investeringar ska särredovisas i bokföringen och avstämning ska ske löpande mot gällande budget. I de fall medel från en investeringsram ianspråkats för ett specifikt projekt ska detta omgående delas upp i investeringsbudgeten.

Hantering av erhållna investeringsbidrag

Investeringsbidrag som kommunen erhåller ska inte minska ett projekts investeringsutgift, dvs. inte minska anläggningens anskaffningskostnad. Bidraget ska läggas upp i balansräkningen och sedan upplösas i takt med avskrivningen. På detta sätt möts avskrivning och bidrag i driften och därmed täcker bidragets del av investeringen.

Detta får konsekvensen att investeringsutfallet (bruttobeloppet, exklusive bidraget) blir högre. Budgeten kommer därmed att hamna på en högre nivå, men det ska varken påverka driften eller likviditeten.

Detta påverkar främst Samhällsbyggnadsnämndens investeringsbudget men kan dock inträffa i andra nämnder.

Hantering av bidrag till statlig infrastruktur

Enligt Lagen om kommunal bokföring och redovisning (LKBR) 5 kap. 7 § ska bidrag till infrastruktur, efter kommunens beslut (fullmäktige), redovisas som en kostnad i resultaträkningen eller tas upp i balansräkningen under posten "Bidrag till infrastruktur".

Enligt 6 kap. 9 § ska varje bidrag som redovisas i balansräkningen, enligt 5 kap. 7 §, upplösas med årliga enhetliga belopp under högst 25 år. Upplösningen ska påbörjas det år bidraget beslutas.

Svenljunga kommun har ingått flertalet avtal som inneburit lämnande av bidrag till infrastrukturprojekt. Ett vanligt förekommande exempel är avtal med Trafikverket för anläggande av gång- och cykelleder (GC-leder).

Kommunfullmäktige kan besluta om olika alternativ för när kostnaden ska belasta resultatet:

Bidraget avsätts och löses upp samma år, dvs. hela bidraget belastar årets resultat.

Bidraget avsätts och löses upp (belastar resultatet) mellan 1-25 år.

Investeringskategori

Nämndernas förslag till investeringsplaner ska vara nedbrutna på följande kategorier:

- Skattefinansierad verksamhet
- Taxefinansierad verksamhet (VA och Avfall)
- Exploateringsverksamhet

Investeringsobjekt och avskrivningarna för de olika investeringskategorierna redovisas var för sig.

Skattefinansierad verksamhet

Dessa investeringar avser samtliga investeringar, vars drifts- och kapitalkostnader, ska finansieras av skattemedel. Den totala investeringsramen för denna typ av investeringar regleras av kommunens finansiella mål, lånetak med mera.

De investeringsprojekt som överensstämmer med definitionen nedan avseende ramjusterande investeringar, får en särskild markering i investeringsplanen.

Taxefinansierad verksamhet (VA och Avfall)

Med investeringar för taxefinansierad verksamhet avses samtliga investeringar som ingår i kommunens affärsverksamheter och som anses vara nödvändiga för den fortsatta driften.

Den totala investeringsramen inom taxefinansierad verksamhet avgörs av hur finansieringskostnaden inryms i taxan samt vilken målsättning kommunfullmäktige har för taxans storlek.

Exploateringsverksamhet

Här redovisas projekt för olika stadier i exploateringsprocessen, från detaljplan till mer eller mindre byggklar mark.

Kommunen gör ett undantag från rekommendationen RKR R3 avseende redovisning av kostnader för detaljplaner. Kommunen anser att en detaljplan höjer värdet på marken och därmed ger upphov till framtida ekonomiska fördelar, i form

av högre försäljningspris på marken. Om ett markområde inte är detaljplanelagt är det inte lika intressant för etablering, därmed blir marken svår att sälja överhuvudtaget.

Beräkning av investeringsutrymme

Investeringsutrymmet för skattefinansierad verksamhet begränsas av kommunfullmäktiges finansiella mål.

Investeringsutrymmet för affärsverksamheterna, VA och avfall begränsas av fastställd taxa. En ökad låneskuld innebär att taxan måste höjas för att finansiera räntekostnaderna.

Budget

Arbetet med budgeten bedrivs enligt styrmodellen i Svenljunga kommun. Processen för investeringsbudgeten sker separat från ordinarie process för driftbudgeten och genomförs främst under våren. Beslut av kommunfullmäktige tas i juni månad. Detta gäller samtliga nämnder och Svenljunga Verksamhetslokaler AB.

Mindre justeringar kan genomföras i samband med budgetprocessen för driftbudgeten på hösten, vilket innebär att det krävs nytt beslut i kommunfullmäktige.

Investeringsbudgeten ingår i Verksamhetsplanen.

Planering för fem år

För investeringsplaneringen gäller en planeringshorisont om fem år, där det första året utgör budgetåret och övriga år utgör planeringsår. Den beslutade totalutgiften för ett investeringsprojekt ska fördelas på de år som projektet beräknas genomföras på.

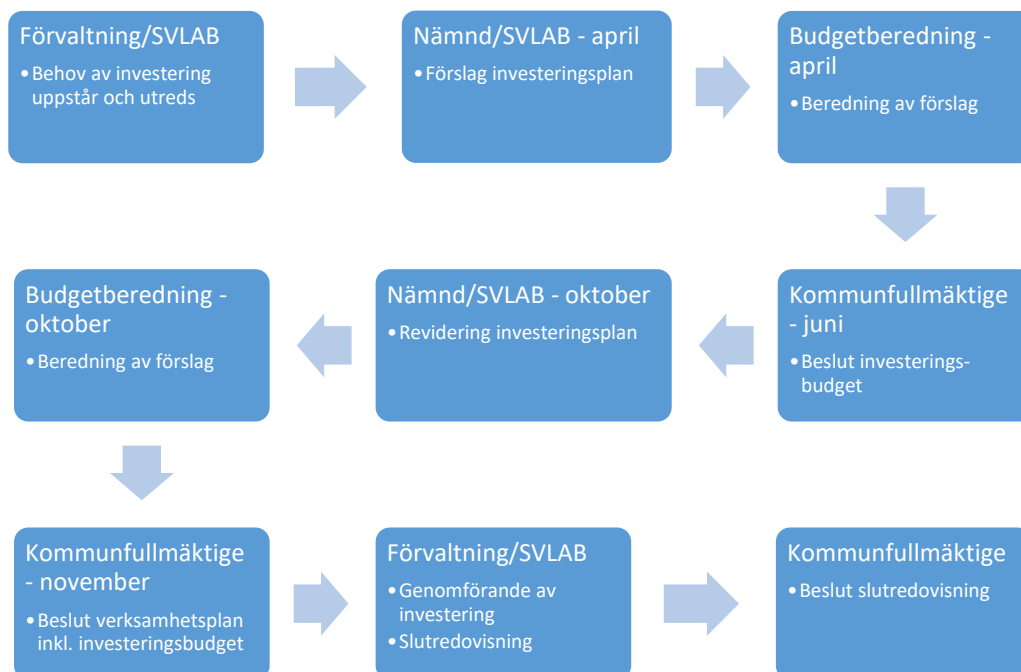
Femårsöversikten är viktig både för att kunna få en uppfattning om de totala investeringsförslagen och för att kunna prioritera mellan olika projekt. Planerna har till syfte att identifiera investeringsbehov, och används i diskussioner med styrelser och nämnder kring finansieringsfrågor.

För större investeringsprojekt (överstigande ca 20 miljoner kronor) bör planeringshorisonten vara tio år. Detta bland annat för att möjliggöra tid för

framtagande av detaljplaner om så skulle behövas, samt för att skapa utrymme för de övergripande prioriteringar som kan vara nödvändiga.

Investeringsprocess

Investeringsprocessen för Svenljunga kommun och Svenljunga Verksamhetslokaler AB (SVLAB) kan illustreras med nedanstående bild.

Beslutsprocessen för investeringar inordnas i kommunens årliga budgetprocess. Ekonomienheten ansvarar för att hålla ihop arbetet med hela investeringsbudgeten till budgetberedningen. Varje nämnd ska årligen utarbeta en investeringsplan, som utgör underlag till prioritering av kommunens investeringsbudget.

Investeringsprojekt för ombyggnad och nybyggnad av lokaler tas med i Svenljunga Verksamhetslokaler ABs budget. Projekten ska grundas på behov fastställda av berörd förvaltning och ha beretts i Lokalgruppen, som består av representanter för samtliga förvaltningar och Svenljunga Verksamhetslokaler AB.

Behov

Investeringsbehovet kan uppstå på flera sätt. Oftast är det förvaltningarna som ser behovet av en investering, men behov kan också uppstå centralt vid exempelvis strategiska investeringar. Ibland måste investeringar genomföras på grund av olika

krav. Eftersom investeringsbesluten är av stor långsiktig betydelse, är det viktigt att dessa beslut är väl genomarbetade.

Förvaltningarna överlämnar behov av investering till respektive nämnd genom förslag till investeringsplan och investeringsunderlag. Inlämningen ska ske så att ärendet hinner föras upp till budgetberedning och sedermera kommunfullmäktiges möte enligt beslutade sammanträdestider.

Nämndernas investeringsplaner

Investeringsunderlag

Det är angeläget att beslutsunderlaget är så genomarbetat som möjligt, eftersom det leder till minskad risk för felinvesteringar. För varje investeringsprojekt ska det finnas ett investeringsunderlag.

Investeringsunderlaget ska minst innehålla följande delar:

1. Typ av investering (ny, tillägg till pågående projekt eller återkommande årligt anslag)
2. Investeringskategori
3. Beskrivning av investeringsprojektet
4. Motivering till investeringen inklusive förväntade effekter
5. Investeringsbelopp per år (ska spegla genomförandetiden)
6. Ekonomiska effekter på driften (både årliga och av engångskaraktär)
7. Eventuellt tidigare beviljad budget
8. Bedömning om eventuell markering som ramjusterande investering enligt definitionen nedan
9. Beräknat färdigställandeår

Beakta tidigt i utredningen hänsyn till övriga verksamheter som kan beröras av investeringen så att suboptimering undviks, till exempel genom att samordna grävarbeten.

Det är av mycket stor vikt att den som vill genomföra investeringen tar ställning till om verksamheten har kapacitet att genomföra investeringen enligt beräknad tidplan. I annat fall ska planeringen skjutas framåt till dess att möjlig tid finns. I detta sammanhang ska då även beaktas störningar för annan verksamhet, omflyttningar, konflikt med andra projekt, tid för upphandling mm. Detta för att investeringsbudgeten i så stor utsträckning som möjligt ska spegla kommande utbetalningar.

Resultatpåverkan

I samband med investeringsplaneringen ska ett investeringsprojekts resultatpåverkan inarbetas i driftsbudgeten av respektive nämnd. Förutom den tillkommande kapitalkostnaden, ska även hänsyn tas till investeringens effekt på driftskostnaderna, i form av ökat eller minskat personalbehov, höjda eller sänkta energikostnader med mera. Berörd nämnd ansvarar för att de ekonomiska effekterna av ett investeringsprojekt inryms i sin driftbudget.

Ramjusterande investeringar

Begreppet "ramjusterande investeringar" används för att markera vilka investeringsprojekt som ska vara föremål för kompensation för kapitalkostnaderna som belastar berörd nämnd. Kompensation ges efter genomförd investering, samtidigt som investeringen börjar skrivas av. Kompensationen ges i form av flytt av budgetmedel för aktuellt år från Finansförvaltningen (ansvar 23090) till berörd nämnd. Kompensation för kommande år läggs in i budgetramarna i efterföljande budgetprocess.

Ekonomienheten gör beräkningarna och Ekonomichefen har budgetmedel för att verkställa kompensationen. När investeringen så småningom är helt avskriven, sker ett återtagande av budgetmedel från berörd nämnd till Finansförvaltningen.

Definition

Investeringsprojekt som kännetecknas av nedanstående faktorer betraktas som ramjusterande och ska vara föremål för kompensation för kapitalkostnaden:

- Kommunövergripande
- Ej primärt för driften av förvaltningens egna verksamhet

Huvudregel avseende inventarier (t ex möbler, datorer, arbetsfordon/-maskiner och dylikt) är att dessa inte ska definieras som "ramjusterande investeringar".

Beredning och beslut

KF-beslut juni

Ekonomienheten sammanställer nämndernas föreslagna investeringsplaner. Det sammanställda förslaget till investeringsplan behandlas i budgetberedning och eventuella prioriteringar föreslås inför beslut i kommunstyrelse och slutligen i kommunfullmäktige i juni.

Investeringsplanen kommer utgöra ett underlag för arbetet med driftbudget genom till exempel eventuella ökade driftkostnader till följd av investeringsplanen.

KF-beslut november

Ekonomienheten sammanställer nämndernas reviderade investeringsbudgetar. Det sammanställda förslaget till reviderad investeringsplan behandlas i budgetberedning och eventuella prioriteringar föreslås inför vidare beslut. Kommunfullmäktige beslutar om Verksamhetsplan och investeringsbudget i november.

Investeringsbudget och investeringsram

Kommunfullmäktige beslutar om investeringsbudget på verksamhetsnivå inom samhällsbyggnadsnämndens ansvarsområde och på nämndsnivå för övriga nämnder.

Investeringsprojekt med totalbudget över två miljoner kronor ska betecknas som större projekt och därmed särredovisas i investeringsbudgeten inom respektive nämnds-/verksamhetsnivå.

För investeringsprojekt under två miljoner kronor (mindre projekt) beslutar kommunfullmäktige om investeringsramar per nämnds-/verksamhetsnivå.

Ramjusterande investeringar erhåller en egen investeringsram.

Investeringsramarna utgör nämndernas utrymme för genomförande av mindre projekt det aktuella året.

Respektive nämnd skall besluta om vilka enskilda projekt som ska genomföras inom respektive investeringsram. Beslutet ska fattas senast i december före aktuellt år, i samband med beslutet för detaljbudgeten för driften.

Kommunfullmäktige kan besluta om undantag från beloppsgränsen ovan genom att projekt av särskild betydelse, med belopp under två miljoner kronor, särredovisas i investeringsbudgeten.

För Svenljunga Verksamhetslokaler AB ska samtliga projekt särredovisas i investeringsbudgeten.

Igångsättning av projekt

Ett investeringsprojekt kan påbörjas först det aktuella året som kommunfullmäktige anslagit medel till.

Investeringsramarna gäller för varje enskilt år.

Nedan beskrivs hanteringen vid över- och underskott.

Driftanslag hos nämnd

I händelse att kommunfullmäktige anslagit riktat driftanslag till nämnd för att kunna genomföra en investering, får dessa medel inte användas fram till dess att investeringen tas i bruk. I de fall investeringen utgår från planeringen ska driftanslaget återlämnas till kommunfullmäktiges förfogande.

Omdisponering inom investeringsram

Nämnd får själv besluta om eventuell omdisponering mellan investeringsprojekt inom respektive investeringsram men aldrig mellan olika investeringsramar. Det vill säga investeringsmedel anslagna i ram för affärsverksamhet (taxefinansierad) får inte omdisponeras till ram för till exempel skattefinansierad verksamhet. Investeringar inom exploateringsverksamheten räknas som taxefinansierad.

För ”ramjusterande investeringar” gäller att omdisponering endast får ske mellan projekt som är definierade som sådana investeringar. Omdisponering får inte ske mellan ett projekt som är definierat som ”ramjusterande investering” och ett vanligt projekt.

Vid omdisponering mellan investeringsprojekt använder nämnden investeringsunderlaget som underlag inför beslut.

Omdisponering inom samma investeringsram kan användas för att kvitta överskott från ett investeringsobjekt mot underskott från ett annat. Kvittning får dock inte ske mellan ett projekt som är definierat som ”ramjusterande investering” och ett vanligt projekt. Nämnden ska följa upp sådana avvikelser vid de ordinarie uppföljningstillfällena per 4, 8 och 12 månader.

Uppföljning och slutredovisning

Uppföljning

Uppföljning av investeringsprojekt och investeringsramar sker i samband med nämndernas ordinarie budgetuppföljning samt i del- och helårsrapporter enligt ekonomienhetens instruktioner.

För fleråriga projekt ska, förutom årets utgifter, även de totala utgifterna stämmas av mot den totalt beslutade budgeten. På samma sätt lämnas prognos på utgifter under året.

I samband med månadsuppföljning ska rapporten lämnas till ekonomienheten för att kunna aktivera tillgångar som tas i bruk.

Slutredovisning

Slutredovisning av projekt görs i samband med rapporteringen av årsbokslutet. Slutredovisning ska ske till kommunfullmäktige i separata ärenden för alla större projekt, med belopp över två miljoner kronor per projekt, som avslutats under det gångna räkenskapsåret. Slutredovisning ska innehålla uppgift om beskrivning av projektet, budget, utfall, avvikelse samt orsak och analys till avvikelsen. Slutredovisningen ska även innehålla en beskrivning om de förväntade effekterna av genomförd investering uppnåtts.

Hantering av över- och underskott samt kvarstående medel

Överskott

Avseende investeringsramarna inom respektive nämnd kan överskott tillhörande projekt som påbörjats eller försenats flyttas över till nästkommande år om det finns särskilda skäl (t ex försenade upphandlingar, händelser i vår omvärld som ändrar tidplanen mm. Beslut fattas i kommunfullmäktige avseende Kvarstående medel.

Diverse inventarieanslag som ej nyttjats förs aldrig över till nästkommande år.

Vid summering av ett enskilt investeringsprojekt för föregående år ska överskott föras med till kommande år om projektet inte är avslutat. Om projektet avslutats är grundregeln att överskott inte flyttas med. Om det finns särskilda skäl kan överskott komma att flyttas med till kommande år efter beslut i kommunfullmäktige avseende Kvarstående medel.

Investeringsprojekt som har saknat utgifter under de två senaste räkenskapsåren bör alltid avslutas. Undantag kan finnas, men det krävs en stark motivering för detta.

Underskott

Avseende investeringsramarna inom respektive nämnd är grundregeln att underskott flyttas med till nästkommande år. Konsekvensen blir att nämndens budget nästkommande år för ramanslaget blir mindre än tidigare planerat.

Underskott i ett enskilt investeringsprojekt kan flyttas med till kommande år OM det finns beslutade medel för nästkommande år. Detta för att möjliggöra en högre investeringstakt som är gynnsam för projektet som helhet. Det väsentliga är att totalbudgeten för projektet inte överskrids. Om totalbudgeten vid årets slut har överskridits, för ett avslutat projekt, ska hanteringen av budgetunderskott ske enligt följande:

Grundläggande för hanteringen av budgetunderskott är att investeringsprojekten har olika storlek på budgeten. Ett projekt med högre budget kan tillåtas ha en större avvikelse i kronor men lägre procentuell avvikelse än ett projekt med lägre budget.

Eftersom investeringsprojektens storlek varierar mycket är det viktigt att ha en differentierad skala. Nedan finns en tabell som är indelad i intervall baserat på investeringsbudgetens storlek. För varje steg är det angivet en maxavvikelse i procent (%) och ett gränsbelopp i tusentals kronor (tkr).

Investeringsbudget, tkr		Lägst av	
		Maxavvikelse (%)	Gränsbelopp (tkr)
Från	Till		
30 000	högre	1,5%	500
10 000	29 999	1,5%	300
5 000	9 999	1,5%	150
1 000	4 999	5,0%	100
500	999	10,0%	75
200	499	10,0%	50
0	199	12,5%	25

Ovan innebär att avvikelsen får vara max x % av investeringsbudgeten, men med ett gränsbelopp som maxtak.

Det lägsta av "Maxavvikelse (%)" och "Gränsbelopp (tkr)" anger gränsen för det som anses vara en acceptabel avvikelse.

Om avvikelsen i tkr överstiger gränsbeloppet ska nämnden lyfta ärendet till kommunfullmäktige i god tid före projektets avslut för eventuellt godkännande av tilläggsanslag. Med god tid menas "tid i direkt anslutning till upptäckten av fördyringen".

Kvarstående medel

När bokföringen för föregående år är stängd gör ekonomienheten en sammanställning av utfallet och avvikelserna för samtliga projekt i den av kommunfullmäktige beslutade investeringsbudgeten. Beredning sker mellan ekonomienheten och samtliga förvaltningar kring vilka investeringsprojekt som är föremål för att föras över till nästa års investeringsbudget. Underlaget delges sedan kommunfullmäktige för beslut så tidigt som möjligt på det nya året.

Avyttring av anläggningstillgång

Lös egendom försäljning

Förvaltningschef äger rätt att fatta beslut om avyttring av lös egendom. Vid lågt värde ska en försäljning ske till extern part. Vid försäljning till extern part ska bästa ekonomiska ersättning eftersträvas, försäljning ska alltid annonseras. Förvaltningschef kan genomföra försäljningen genom auktion via förmedlare. I de fall försäljning sker mellan kommunens förvaltningar ska priset utgöras av bokfört värde.

Överstiger marknadsvärdet ett basbelopp ska anbudsförfarande eller auktion tillämpas. I annat fall krävs enbart skriftlig dokumentation av försäljningen. Realisationsvinst eller – förlust i samband med försäljning av lös egendom ska bäras av respektive förvaltning.

Lös egendom utrangering

Kassering av lös egendom görs efter beslut av enhetschef. Grund för sådant beslut ska vara att objektet ej längre kan användas på ett effektivt och rationellt sätt, samt att den saknar marknadsvärde.

Fast egendom

All försäljning av fast egendom regleras av kommunstyrelsens delegationsordning.

Bilaga 1 – Avskrivningstider

De vanligaste tillämpade avskrivningstiderna är:

Grupp	Exempel på objekt inom gruppen	Avskrivningstid
Immateriella tillgångar	System/plattformsutveckling, programvara och systemlicenser	3–5 år
Mark		Obegränsad livslängd
Verksamhetsfastigheter av bättre kvalitet	Kommunalhus, sjukhus, barnstugor, skolor, av bättre kvalitet ålderdomshem, simhallar, sporthallar, ishallar	33–50 år
Verksamhetsfastigheter av sämre kvalitet	Industribyggnader, förrådsbyggnader, temporära byggnader	10-33 år
Fastigheter för affärsverksamhet	Stationsbyggnader, parkeringshus, hallar, master	20-33 år
Fastigheter för affärsverksamhet	Markanläggningar, Vatten- och avloppsledning, kaj, stenbryggor	33-50 år
Fastigheter för affärsverksamhet	Markanläggningar Anordningar för fjärrvärme, industrispår, parkeringsplatser, markarbeten	20-33 år
Publika fastigheter	Naturresevat, parker, kulturresevat	Obegränsad livslängd
Publika fastigheter	Markanläggningar Trafikleder, planteringar, belysningsanläggningar	20-33 år
Publika fastigheter	Markanläggningar Konstgräsmatta	10-15 år

Fastigheter för annan verksamhet	Bostadshus	20-33 år
Övriga fastigheter	Exploateringsmark som ej ska avyttras	Obegränsad livslängd
Övriga fastigheter	Civilförsvarsanläggningar	20-33 år
Maskiner	Maskinstegar, slussportar, pråmar	20-33 år
Maskiner	Ismaskiner, plogar, maskinell utrustning för avfallshantering, mobilkranar, elektriska motorer, traktorgrävmaskiner, maskiner för storkök	10-20 år
Maskiner	Mikrovågsugnar, symaskiner, gräsklippare, golvvårdsmaskiner, maskiner för verkstäder	5-10 år
Inventarier	Möbler och inredningsartiklar med måttligt slitage, larmutrustning, hjälpmedel, vårdutrustning, klimatanläggning, datakommunikationsutrustning	10-20 år
Inventarier	Möbler och inredningsartiklar med större slitage, enklare vårdutrustning	5-10 år
Inventarier	Persondatorer	3-5 år
Inventarier	Medicinteknisk utrustning	5-10 år
Bilar och andra transportmedel	Brand- och räddningsfordon, större bussar	10-20 år
Bilar och andra transportmedel	Mindre bussar, sopfordon, personbilar, släpvagnar	5-10 år
Förbättringsutgifter på fastigheter ej ägda av	Ombyggnationer, lokalanpassningar	5-10 år, Allmänt gäller att avskrivningstiden ej får över-

kommunen		skrida kontraktstiden.
Konst	Tavlor, skulpturer	Obegränsad livslängd
Övriga maskiner och inventarier	Pontoner, lekställningar, trafiksignaler	15-20 år
Övriga maskiner och inventarier	Maskinell utrustning för avloppshantering Insläppssystem, övervakningssystem och biljettautomater till parkeringsplatser	5-15 år

Bilaga 2 - Komponentavskrivning

Inget hindrar att olika avskrivningstider används för olika delar av en anläggningstillgång om dessa delars nyttjandetid är olika. Om betydande och fysiskt klart identifierbara delar av anläggningen har väsentligen olika nyttjandetider bör olika avskrivningstider tillämpas enligt rekommendationen. Denna metod kallas komponentavskrivning.

Komponentavskrivning tillämpas från och med år X för alla nya investeringar och infördes från och med år X för befintliga anläggningstillgångar. Eventuellt kvarvarande värde på den komponent som ersätts ska bokas som en kostnad i samband med utbytet.

De vanligaste tillämpade komponentavskrivningstiderna är:

Tillgång	År
Fastigheter:	
Byggnader, komponenter:	
Installationer (el, värme, ventilation, mm)	25
Stomme	50
Yttertak, fasad, fönster	35
Markanläggning	20
Övrigt (dörrar, målning, in- och utvändiga ytskikt, vitvaror, kyla)	15
Gator och vägar:	
Gator och vägar komponenter:	
Väggkropp	50
Vägutrustning	20
Stödmur, kantsten, etc.	30
Slitlagret på gatan/vägen olika per typ av gata:	
Genomfartsväg	10
Matargata	15
Villagata	25
Cirkulationsplats	5

GCM-väg	20
Övrigt:	
Vattenledningar:	
Från och med 2008	75
Till och med 2007	50
Bilar, maskiner och inventarier	5-15
Större systems program/licenseser	3-5